

عنوان مقاله:

ارائه شاخصی جدید برای مطالعه بارش های سنگین و فراگیر سواحل جنوبی خزر طی فصل پاییز

محل انتشار:

دوفصلنامه جغرافیا و توسعه ناحیه ای، دوره 17، شماره 1 (سال: 1398)

تعداد صفحات اصل مقاله: 24

نویسندگان:

تهمینه چهره آرا ضیابری - دانشگاه پیام نور، قزوین

طاهر صفراد - دانشگاه مازندران

خلاصه مقاله:

اهداف: پژوهش پیش رو سعی دارد با ارائه شاخصی جدید، بارش های سنگین و فراگیر سواحل جنوبی خزر طی فصل پاییز را واکاوی کرده و آن را پیش بینی کند. روش: در این راستا، داده های روزانه بارش مربوط به ۸ ایستگاه سینوپتیک سواحل جنوبی خزر طی سال های ۱۹۸۶ تا ۲۰۱۰ گردآوری شدند. بارش سنگین در هر ایستگاه به عنوان رخدادی که مقدار بارش روزانه آن بیش از میانگین بلند مدت آن ایستگاه بوده باشد، تعریف شد و در گام بعدی اگر ۶ ایستگاه به صورت همزمان بارش سنگین داشته باشند به عنوان بارش سنگین و فراگیر مورد مطالعه قرار گرفتند. طی دوره مورد مطالعه ۱۰۴ رخداد بارش سنگین و فراگیر شناسایی شد. برای بررسی شرایط همدید نیز با مراجعه به مرکز ملی پیش بینی محیطی/علوم جو (NCEP/NCAR) داده های مولفه های مختلف جو اخذ شد. به منظور شناسایی و واکاوی الگوهای همیدی این بارش ها با رویکرد محیطی به گردشی از طریق تحلیل خوشه ای به روش ادغام وارد انجام شد. یافته ها: نتایج نشان داد که در همه الگوها، حضور یک پرفشار در نیمه شمالی خزر سبب ایجاد جریانات شمالی می شود که با حرکت به سمت جنوب، ضمن جذب رطوبت از منبع رطوبتی واقع در منطقه، ناپایدار شده و نهایتاً منجر به بارش های سنگین و فراگیر در سواحل جنوبی خزر می شود. وقوع بارش های سنگین در منطقه همراه با گردابان فشار در راستای شمال به جنوب بوده، این درحالی است که مقدار گردابان فشار مثبت باشد. بر همین اساس شاخصی جدید تحت عنوان گردابان فشار دریای خزر (GCP) ارائه شد. نتیجه گیری: وجود ارتباط قوی و معنادار این شاخص با شاخص های دور پیوندی CACO، NCPIV، A0، NAO، SHI و همچنین بارش های سنگین و فراگیر در تمامی ایستگاه های مورد مطالعه حاکی از توانایی این شاخص جهت مطالعه بارش های سنگین و فراگیر در سواحل جنوبی خزر طی فصل پاییز است. طی ارزیابی های صورت گرفته و تحلیل روز به روز بارش های سنگین شرایط ذکر شده تایید شد.

کلمات کلیدی:

بارش های سنگین و فراگیر، تحلیل همیدی، شاخص GCP، سواحل جنوبی خزر

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/1351110>

